

AHOLI UY-JOYLARARINI SUG'URTALASH MUHIM SHARTLARI

I. SUG'URTA HODISASI

1. Uy-joyga zarar yetishi:

1.1 Mazkur Qoidalarga asosan Sug'urta qildiruvchiga tegishli bo'lgan uy-joylarining - yong'in, portlash, tezligi 20 m/s dan yuqori bo'lgan kuchli shamol, juda kuchli shamol (dovul), juda kuchli jala, ko'chki, tuproqning ko'chishi, toshqin, sel va sel oqimi, yashin urishi, zilzila, do'l, juda kuchli qor yog'ishi, buzib kirib o'g'irlik qilish natijasida yo'qotilishi yoki shikastlanishi Sug'urta hodisasi deb hisoblanadi.

II. SUG'URTA HODISASI HISOBLANMAYDI

2.1. Quyidagilar Sug'urta hodisasi hisoblanmaydi:

-Sug'urta qildiruvchining qo'pol ehtiyotsizligi, bilib turib (qasddan) amalga oshirgan hatti-harakati yoki harakatsizligi natijasida uy-joyiga zarar yetkazilsa, (Sug'urta qildiruvchining uchinchi shaxslar hayoti, salomatligi, qadr qimmatini, or-nomusini himoya qilish yoki fuqarolik burchini bajarish bilan bog'liq bo'lgan hollar bundan mustasno);

-Sug'urtalovchiga sug'urta shartnomasi tuzish vaqtida uy-joyi haqida yolg'on ma'lumotlar berilsa.

Mazkur Qoidaga asosan quyidagi siyosiy tavsifga ega bo'lgan hodisalar tufayli, uy-joyga yetkazilgan zarar qisman yoki to'liq qoplanmaydi:

-urush va harbiy harakatlar (urush e'lon qilinganligi yoki qilinmaganligidan qat'iy nazar), g'alayon, inqilob, qo'zg'olon, isyon, fitna, ish tashlash, lokaut, hukumatni noqonuniy ravishda egallab olish, terrorchilik harakatlari, musodara qilish, rekvizitsiya, hukumat yoki uning tarkibiy qismi topshirig'iga asosan buzib tashlanishi yoki unga zarar yetishi harakatlari, yadro reaksiyasi, yadro nurlanish yoki radioaktiv zararlanishi yoki nobud bo'lishi holatlarida.

III. SUG'URTA PULI, SUG'URTA TARIFI VA SUG'URTA MUKOFOTINI HISOBLASH VA TO'LASH TARTIBI

3.1. Aholining uy-joy bo'yicha Sug'urta pulining miqdori uy-joyning bozor narxlaridan kelib chiqqan holda Sug'urta qildiruvchi tomonidan kiritiladi.

3.2. Sug'urta puli Sug'urta qiymatidan kam qilib belgilangan bo'lsa, Sug'urtalovchi Sug'urta hodisasi yuz berganda Sug'urta qildiruvchiga u ko'rgan zararni O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik Kodeksining 936-moddasiga asosan Sug'urta pulining Sug'urta qiymatiga bo'lgan nisbatiga mutanosib ravishda qoplaydi.

Sug'urta puli Sug'urta qiymatidan ortiq bo'lsa, shartnoma Sug'urta pulining Sug'urta qiymatidan ortiq bo'lgan qismida o'z-o'zidan haqiqiy bo'lmaydi.

Sug'urta puli, ya'ni uy-joyning bozor narxida to'g'ri kiritilishi Sug'urta qildiruvchi zimmasida bo'ladi.

3.3. Sug'urta mukofotini miqdori Jamiyat Boshqaruvining qarori bilan tasdiqlangan sug'urta tarifidan kam bo'lmagan miqdorda belgilanadi.

3.4. Sug'urta mukofoti Sug'urtalovchining hisob raqamiga tushgan kuni, Sug'urta mukofoti to'langan kun hisoblanadi.

3.5. Sug'urta shartnomasi (sug'urta polisi) 1 (bir) yil muddatga tuziladi.

3.6. Sug'urta polisi, Sug'urta mukofoti Sug'urtalovchining hisob raqamiga kelib tushgandan so'ng elektron polis rasmiylashtirilib beriladi.

3.7. Sug'urta qildiruvchining shartnomani (polisni) bekor qilish bo'yicha yozma murojaatiga ko'ra, Sug'urtalovchi Sug'urta qildiruvchiga shartnomaning o'tmagan muddatiga mutanosib ravishda sug'urta mukofotlari qaytarib beriladi. Bunda Sug'urtalovchining sug'urta ishini yuritish bilan bog'liq bo'lgan sug'urta mukofotining 25 foizi miqdoridagi xarajatlari qaytariladigan sug'urta mukofotidan chegirilib qolinadi.

IV. SUG'URTA TOVONI MIQDORINI ANIQLASH VA TO'LASH TARTIBI

4.1 Sug'urta hodisasi ro'y berganda Sug'urta qildiruvchi Sug'urta hodisasi va zararlangan yoki nobud bo'lgan uy-joy haqida Sug'urtalovchiga 3 (uch) kun ichida yozma ravishda xabarnoma beradi.

4.2. Sug'urtalangan uy-joy shikastlanishini keltirib chiqaruvchi Sug'urta hodisasi ro'y berganda, hodisa tafsilotlari va sababini aniqlash uchun Sug'urtalovchi, Sug'urta qildiruvchi va xolis guvohlar ishtiroqida dastlabki ma'lumotnoma tuziladi.

4.3. Sug'urta qildiruvchi, Sug'urta hodisasi yuz berganda Sug'urtalovchiga quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

-Sug'urta hodisasi to'g'risida ariza;

-Sug'urta polisi;

-Sug'urta hodisasini tasdiqlovchi mutasaddi tashkilotlarning hujjatlari;

-Sug'urta hodisasi natijasida zararlangan uy-joyning fotosuratlari;

-Sug'urta qildiruvchi o'ziga ma'lum bo'lgan Sug'urta hodisasi o'ldirish boshqa ma'lumotlar.

4.4. Sug'urtalovchi taqdim qilingan hujjatlar asosida uy-joyga yetkazilgan zarar miqdori aniqlaydi va sug'urta hodisasini tasdiqlovchi dalolatnoma tuzadi.

4.5. Barcha tomonlar dalolatnomaga imzo qo'yadilar va imzo qo'yish jarayonida o'z e'tirozlarini dalolatnomada aks ettirishi mumkin.

4.6. Sug'urtalovchi taqdim etilgan hujjatlarning to'g'riligini tekshirishi va zarur holatlarda, boshqa sug'urta hodisasi aloqador kerakli hujjatlarni talab qilishi mumkin.

4.7. Sug'urta qildiruvchi Sug'urta hodisasi bilan bog'liq bo'lgan barcha hujjatlarni (Sug'urta hodisasini tasdiqlovchi hujjatlar nusxasi va hodisa tafsilotlari haqida ma'lumotnoma) Sug'urtalovchiga taqdim etishi shart.

4.8. Sug'urta qildiruvchi Sug'urta hodisasi sodir bo'lganda zararlangan uy-joyni ta'mirlash, sotish, yo'q qilish va boshqa ishlarni Sug'urtalovchi bilan kelishgan holda (yozma ravishda) amalga oshiradi.

4.9. Sug'urta to'voni litsenziyaga ega bo'lgan baholovchi tashkilot hisoboti asosida belgilanadi.

4.10. Sug'urtalovchi taqdim etilgan hujjatlarni o'rganib chiqib, Sug'urta hodisasi ro'y berganligi yoki Sug'urta hodisasi ro'y bermaganligi haqida qaror qabul qiladi.

4.11. Sug'urta hodisasi ro'y berganda, Sug'urtalangan uy-joyga tegishli boshqa yana amal qilinayotgan Sug'urta shartnomasi mavjud bo'lsa yoki zarar yetkazgan shaxsdan Sug'urta qildiruvchi foydasiga moddiy zarar undirilgan bo'lsa, to'langan yoki qoplangan zararni chegirib tashlagan holda Sug'urta to'voni to'lab beriladi. Yetkazilgan zarar aybdor shaxs tomonidan qoplangan qismiga sug'urta to'voni to'lab berilmaydi.

V. TO'LOV MUDDATI

5.1. Sug'urta qildiruvchi tomonidan sug'urta hodisasi bilan bog'liq bo'lgan barcha ma'lumotlar va hujjatlarni to'liq taqdim qilingandan keyin, Komissiya tomonidan hujjatlar o'rganib chiqiladi va 15 kun ichida sug'urta hodisasi yuz berganligi yoki yo'qligi to'g'risida dalolatnoma tuziladi. Sug'urta hodisasi yuz berganligi aniq bo'lsa, komissiya sug'urta qoplamasi (tovoni/puli) miqdorini aniqlaydi hamda hodisa tan olinganligi haqida tuzilgan dalolatnomada aks ettiradi.

5.2. Sug'urta to'voni dalolatnoma imzolangan kundan boshlab 5 bank kuni ichida Sug'urtalangan qildiruvchi (Manfaatdor shaxs)ning bankdagi omonat daftarchasiga, so'mlik plastik kartochka hisob raqamiga uning yozma arizasiga binoan pul o'tkazish yo'li bilan to'lanadi.

VI. TOMONLARNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

6.1. Sug'urtalovchining huquqlari:

-sug'urtalangan uy-joy holatini, saqlanish sharoitini Sug'urta shartnomasi tuzishda va amal qilish davrida hamda Sug'urta hodisasi sodir bo'lganda tekshirish monitoringini utkazish;

-Sug'urta qildiruvchi Sug'urta shartnomasini shartlarini bajarmaganda, Sug'urta shartnomasini bekor qilish;

-sug'urtalangan uy-joyning shikastlanishiga aybdor shaxslar aniqlangan hollarda to'langan Sug'urta to'vonini ulardan undirib olish haqida da'vo qilish;

-Sug'urta to'voni miqdorini aniqlash uchun Sug'urta qildiruvchidan mutasaddi tashkilotlarning ma'lumotnomalarini, ekspertlar xulosalarini taqdim etishni talab qilish;

-Sug'urta qildiruvchining taqdim etgan hujjatlarini to'g'riligini tekshirish va zarur holatlarda boshqa kerakli hujjatlarni talab qilish;

-Sug'urta qildiruvchi oldidagi Sug'urta tovonini to'lash bo'yicha majburiyatlari to'liq bajarilganida, Sug'urta shartnomasini muddatidan oldin bekor qilish.

-Sug'urta hodisasi haqida shartnomada belgilangan muddatda xabar berilmasa va natijada ko'rilgan zarar miqdorini aniqlash imkoni bo'lmaganda javobgarlik olib bormaslik huquqlariga ega.

6.2. Sug'urtalovchining majburiyatlari:

-Sug'urtalangan uy-joyning Sug'urta hodisasi to'g'risida xabarnoma olgach, uy-joyga yetkazilgan zararni aniqlash va tegishli tashkilotlar vakili ishtirokida ma'lumotnoma tuzish;

-Sug'urta hodisasi natijasida sug'urtalangan uy-joyga yetkazilgan zarar bo'yicha Sug'urta tovonini miqdorini hisoblab chiqish va dalolatnoma asosida belgilangan muddatda to'lash.

6.3. Sug'urta qildiruvchining huquqi:

a) Sug'urta shartnomasi amal qilish davrida Sug'urta shartnomasiga doir savollarga Sug'urtalovchidan to'liq javoblar olish, Qoida shartlari bilan tanishish;

b) Sug'urta hodisasi sodir bo'lganda ushbu Qoidada ko'rsatilgan tartibda Sug'urta tovonini olish.

d) Sug'urtalovchi Sug'urta tovonini yoki Sug'urta pulini to'lashni rad etganda unga nisbatan sudda da'vo qo'zg'atish yo'li bilan e'tiroz bildirish.

6.4. Sug'urta qildiruvchining majburiyatlari:

a) sug'urtalangan uy-joy shikastlanishi oldini olish uchun barcha choralarni ko'rish;

b) Sug'urta shartnomasidagi shartlarni belgilangan muddatlarda bajarish, ularni buzmaslik uchun barcha choralarni ko'rish;

d) Sug'urta hodisasi sodir bo'lganda Sug'urtalovchiga belgilangan muddatda yozma ravishda xabarnoma berish va Sug'urta tovonini aniqlash uchun zarur bo'lgan barcha hujjatlarni taqdim qilish;

e) Sug'urta hodisasi ro'y berganda zarar miqdorini aniqlash uchun zarur bo'lgan fotosurat yoki videotasmalar bilan Sug'urtalovchini ta'minlash;

f) Sug'urta hodisasi sodir bo'lganda uy-joyini ta'mirlash va boshqa ishlarini Sug'urtalovchi bilan kelishilgan holda amalga oshirish.